

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum
tam quadragesimales: q[uam] de sanctis**

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Jtem eadem dominica de tentatione dyaboli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69837](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69837)

Quadragesime

giment. A rñdeo ad primū. Quod plu-
res non possunt deprimere passioes
ratione constellationis Rñ. Alber.
in. ij. cōp. c. lvi. Qd nulla natural' con-
cupia r passio q̄tūcūq; intensa per
necessitatē aut p̄ etatē cogit hōiem
ad malū. Et rō: q; p se potest supare
quascūq; passiones et potētissimas
inclinātes ad malū: r q̄uis mltis dif-
ficile sit opari bonū hoc totū ē pp ma-
lā q̄suetudinē et malū habitū q; in na-
turā p̄crtit. De q; q̄suetudine diffus-
us dixim⁹ in ser. de tarditate bñi o p̄a
di. Un' addit alb. Qd rō hui⁹ difficul-
tat; insurgit ex hoc: q; abvna pte ē in-
clinatio p̄stellatōis: ab alia pte ē ma-
lus hitus: tō rē. Ad illū de lapidibus
moysi: rñdeo q; illi lapides potuē ha-
bere quāsdā inclinationē sup moyse r
vrozē suā ad inclinationē eos s; nō cogē:
dū Ad scōz de dyabolo. Qd vt direc-
ta r p̄ncipal' nō ē pcti: n̄i cā sed p̄pa
volūtas vt diffus⁹ dicem⁹ in ser. de
tētatione dyaboly. Et q̄uis sua potē-
tia sit maris sup terrā iuxta illū Job.
xli. Nō ē p̄tāsup terrā q; p̄petur ei:
tñ: possim⁹ de⁹ ipam limitavit Pau-
lo testāte. i. Cor. x. fidelis deus qui
nō patiet' vos tētari supra id quod po-
testis: s; faciet etiā cū tētatione p̄nē-
tū vt possitis resistere. h; glo. in isti.
de p̄fia p̄tate. q; q̄s imperator facit
fieri duellū hoc facit de pari. Si vn⁹
esset monoculus aut sine manu. semp
q̄rit paritatē inter eos Ad p̄positū
In hōiem et demonē ē maximū duel-
lum: s; nulla est paritas respectu po-
tentie demonis: cuz sit superior hōie
simpliciter: tñ ipam facit de⁹ dū bel-
lum diaboli facit equialēs cū bello
hōis. Ad teriū de deo. Respondeo
q; deus nō agit: sed trahit modo gra-
tiose. Ad Richar. iij. dist. xv. Super
verbo xpi. Nisi p̄ rē. Auctoritas
illa legitur de tractu violento: sed
ibi accipit' tractus per inclinationē
volūtatē testante Aug. omet. xi. vi.
Ramū viridē ostendis out r trahis
illā. ita deus ostendit intert⁹ homi-

ea p̄ que hō ad deū inclināf: r hōē
ipm trahi. Ille. ¶ Quartū rñdeo. qd
tyranni nō potuerūt vincere scōs vo-
luntatē eoz cogendo l; corpa. vt p̄z
de Nerone x̄sus Petri r pauli. De
decio x̄sus Laurentiū: r sic de alijs
Qd pat; exēplo Hiero. invita Pauli
primi heremite: q; ponit q; sub decio
et Valeriano imperatoribus fuit qui
dā iuuenis q; missus fuit ligat⁹ in cā-
po ad stipitē cū manibus retro. Co-
catur meretrix: q; cepit eū tangeret
puocaret ipm ad libidinē. Inspirat⁹
iuuenis p̄scidit linguā r in os illius
expuit: r sic libidini refrenauit.
¶ Ali⁹ fmo in eadē dñica de tētati-
one diaboli. Ille idē plogis pōt fieri:
Un' tria sūt vidēda d ipa tētatione.
¶ Primum dicitur opinionis.
¶ Scōm dicitur modificationis.
¶ Tertium dicitur mediationis.
¶ Primum dē rē. Dubiū q̄rit a theo.
Utrū demon sit cā pcti r ofm maloz
que sūt. Circa hoc fuerunt due opi-
niones famose. Uns dicit q; sic: mlti
q; hon. Prima pbat iuentuz sūū du-
plici auctoritate. Primo verbis scri-
pturaz. Scōo h̄bis doctoz. P̄lo rē.
i. Paral. xxi. Consurrit sathā p̄ra
israel. et incitauit dauid vt numeras-
ret israel. Qd fuit pctm supbie vltra
peccatum homicidij r adulterij. r. i.
Petri. v. Aduersarius vester diabo-
rē. Apo. xij. Ue terre r mari: q; descē-
dit dya. ad vos h̄is irā magnā. Ethi.
i. math. v. Bellū p̄ra nos ē. Et dauid
in ps. Multi bellātes aduersum me
Et alibi Abscondit supbi. i. demo-
nes. laqueum mihi. Scōo h̄bis docto-
rum. Aug. xvi. q. ij. c. Ullis. habet il-
le hostis antequis nulle nocendi mo-
dos Et Dñm. ij. sc. Ois malicia r ois
immundicia a diabolo sunt excogita-
ta Beda super actus apostolor. Dya-
bolus aiām in affectū malicie trahit
Isidorus de summo bono. Diabolus
corda hominum occultis cupiditatibus
replet. Ber. super. Cas. Castrū
anime nostre in terra inimicorum sū

tim est. et vndiq; oppugnat. Dion. uij. ca. de di. no. Multitudo demonuz est causa oim maloz sibi ⁊ alijs. Preterea Tritum ē hūm mlierum. Pa ter ḡ hoc feci: qz diabolus me seduxit imitantes euam q̄ dixit dño deo. Ser pens decepit me. **S**cda opinio Af firmat q̄ nō ē cā peccati nri. sed nra voluntas. testante Ambrosio. xv. q. i. c. Non ē q̄ nostrā cuiq; ascribamus erumnā: nisi nostre voluntati. Ad hāc diffinitatē respondent theologī. maxime Tho. iij. q. lxxx. ar. iij. In p̄ia parte. q. xiiij. argu. iij. In tertia parte. q. viij. argu. iij. Bona. ij. distīn. xv. Ric. ibidē Qd̄ aliquid pōt esse causa peccati dupl̄r. Uno modo directe et principaliter. Alio modo indirecte et secundo. Exemplifica de illo q̄ homicidium per se facit. q̄ est causa directa homicidij illius. Et de illo q̄ per alium facit fieri est causa indirecta. Ad propositum Ut causa directa diabolus non est causa peccati. Que cōclusio probat̄ triplici medio ratiōe auctoritate exēplo. Primoratiōe duplici sic Nilil potest esse cā peccati directe nisi q̄ potest mouere voluntatem ad peccandū. Voluntas aut̄ hoīs a duob; moueri potest: aut a semet̄ at̄ ab ip̄o deo Ab ip̄o deo. n̄ mouet̄ ad malū: qz deus nō ē causa peccati. testante Augu. lib. lxxiiij. q. 7. c. auct̄e non sit homo deterior. iō clamat sapiens Eccl. xxi. Quasi a facie colubri fuge peccatum. Unde liberū fecit hominem. Eccl. xv. c. Deus ab inicio constituit hominem ⁊ reliquit eum in manu cōsilij sui. Et dauid in psalmo. Anima mea in manib; meis semper. In. iij. Ethicoz Nos sumus domini nostrarum operationum a principio vsq; ad finem Idem homo est principium suarum operationum. Si ergo voluntas hoīs non mouetur a deo ad malum relinquit̄ ergo q̄ si facit malum et peccatum sit sua voluntas directe causa illius mali et peccati. et non dyabolus.

Ad illud facit qd̄ Augu. dicit libro de ecclesiasticis dogmatibus. Non omnes cogitationes nostre male a dyabolo excitantur. sed aliquotiens ex nostri arbitrij motu emergunt. Et Origenes dicit Quod si demoniū nō esset adhuc hoīes haberēt appetituz cibi ⁊ venereoz. Nū̄ paret. Secunda ratio sic. Si demon esset directe causa peccati. Quando daret elemosinā quando tres ad ecclesiam ⁊ faceres alia. de genere bonorum non te sineret. Quare pater? Respondeo qz dyabolus semper ⁊ omni hora est malus contra homines. testante augustino. iij. de tri. Dyabolus sue societati sēper malignos affectus inspirat: et cum sit q̄ nō sit homo q̄ nō faciat alij quando aliquod bonuz. Sequit̄ q̄ demon non sit causa peccati. vt cā directa. Et licet potestas sua sit maxima super omnes potentias mundi iuxta illud Job. xli. Non est potestas super terram que comparetur ei. Non tamen potest cogere voluntatem hominis ad peccandum: sed ip̄s per se est causa. Unde augusti. in. i. ⁊ in. iij. de libero arbitrio. Nulla alia re mens nostra sit serua libidinis: nisi ppria voluntate. Ad practicam. Si es superbus vt nemo te auderet loqui in culpa: teipsum non dyabolum Si concubinari: et oīno perditus carnalitate mulieris. Si auar;. Si usurari; in oībus inculpa teipm. Verte te ad mulieres Si cadis in lapsum carnis inculpa teipm: qz nō fugis occasiōes Cur stas ad fenestram. Cur loqr̄is cū iuuentibus. Cur ponis belletū in facie. vitellum oui aquā vitis. vnguetā: cerusā Quare ostendis facie tuā ad ignē Quare facis tū cerudellc Quare vadis ad bellos Quare dicis h̄ba ociosa Fuge occasiōes et demō nō infestabit te. Fac te resistentem ⁊ fugiet a te Jaco. iij. Resistite dyabolo ⁊ fugiet a vobis Qz debilē h̄tero. Debilis est hostis: ⁊ non pōt vincere nisi volentem Volunt̄s ergo nostra

Quadragesime

est cā peccati. Berni. fmo. xxi. sup. Cañ. Tolle propriam voluntatē et non erit infernus. Cicero. iij. paradoxa. nec enim peccata rerū euentu: sed vitijū hoīm metienda sunt. Et Sen. li. de moribus Tolle accusationem: nemo peccat inuitus. Quod patet exēplis Primo de monacho: qui corit ouis ad lumen lucerne stuentis a prelato dixit. Dyabolus tentauit me Dyabolus mentiris inqt: qz nūq̄ hoc cogitauissem. Et de beato anthonio cuz demonem reprehenderet q̄ discipulos infestabat. Respondit Anthoni non sū ego: sed ipi se mutuo perturbāt. Exēpluz de muliere. Bergomensi. Que uuit colligere ficus in zocholi: cecidit tibijs fractis que dixit. Maledictus sit dyabolus. Sic faciunt mulieres. que se conturbāt cū cane cata. Salo. Non est ira super iram mulieris. Respondit demon. Maledicta sis tu nō ego Non scisci in dzocolis dziri sup ficiū: O quot sunt: qui demonem inculpant cum sint ipa causa peccati: quia non fugiunt occasiones. Unde patet p̄ma conclusio. Secunda est. aliqd̄ potest esse causa peccati: vt cā indirecta. s. per modum p̄suadentis vel proponentis malum. Et isto modo dyabolus est causa omnium malorum. Inquantū proponi homini impedimenta quibus cadit in peccatis Que impedimenta figurantur per Quidium. x. Meth. vbi dicit. Quod virgo fuit nomine Athlātes que fuit tante speciositatis vt ab oib⁹ adamaretur. Vñ postuz fuit decretū a dijs q̄ nemo posset habere eam vxorē: nisi ipam in currēdo vinceret. Nā erat velocissima in cursu. Quidā nomine hypomenes. iij. Poma aurea fieri fecit. que proiecit ante eaz in cursu dū illa moraret vt poma colligeret ille precurrit et sic eam vicit quauicta eā habuit in vxorē Moraliter. Athlātes est aīa nostra cuius species excēdit omnes pulchritudines. vi. Poli. Aīa est nobilioz omni corpe. Currit

fortiter ad cursum vite eterne. i. Corin. ix. Sic currite: vt cōprehendatis Sed demon volens impedire eaz ab hoc cursu: tria ei impedimenta quass iij. poma aurea pponit. Que quasi totuz mundū submittrunt ditioni dyaboli. P̄muū est delectatio carnalis. p̄ quā tot mala fiunt. Quot h̄ba octosa quot p̄cationes quot libri inhonesti in domibus ciuū sunt quot vagationes mentis ad missas. Scdm̄ est delectatio rez t̄paliū p̄ quibus quot v̄sū re cōmittūt. Rapiunt nō sua Nō redunt ablata. Eccl. xij. Qui tetigerit picez inquinabit ab ea. Tertium est Spes diu viuendi. O pater non moriar t̄a cito. Aptabo facta mea Bene comedo: et video sine ocularibus. Teneo hic h̄terum et nō mihi tremit brachiū. Qd̄ p̄tra Eccl. vi. Nescit homo finem suum. Dubius quo ad locum. Ad t̄ps. Ad modū. Unde quidaz Nō te deducas ad extremā diem quoniam multos decepit cras bene faciemus. Quibus modis tentet: videamus in secundo misterio. ¶ Secunduz mystērium. et. Secundum alber. lib. ij. Cōpen. c. ij. tentat. iij. modis. ¶ Primo de omni crimine. ¶ Secundo ex omni parte. ¶ Tertio in omni tempore. ¶ Primo et. De septem vitijū capitibus. Primū est superbia. Qui cū sit caput supbie iuxta illud. Job. li. Ipse est rex sup oēs filios supbie. Ideo tentat homines de hoc. De hac tentauit p̄imos parentes. Sen. iij. Eritis sicut d̄j. scientes bonum et malum. Super quo Nico. de lyza. non est credendum q̄ Adam qui erat peritissimus. crederet hoc verbis serpentis qz impossibile hoc erat. s̄z ena q̄ erat modici cerebri h̄bat cerebrum suffultū stuppa fide h̄bit. O quot tētat de hoc vicio. In p̄sētiaz. iij. gnatiōes p̄sonaz infestat. Prima ē religiosoz qui de plurib⁹ se iactātes deprimūt alios. Monachi gloriāt h̄ere p̄ patre Benedictum in occidente et Basiliū

In oratione. Predicatores et maiores praedicatorum extollendo suos ordines. heremitani sume venerant. Aug. inducens est habitu suo. Seruire se noiant precipuos seruitores virginis. Carmelite a monte carmelo sub helia propheta predicant habuisse intium. Et ita vnusquisque passionate et superbe ordinem suum alius profert scilicet scandalizantes. Cum non valeat dicere. Ego sum de ista religione. Contra tales. act. x. in veritate compingit non est personarum acceptor deus: sed in omni gente que timet illum acceptus est illi. Secunda generatio personarum: est presbyterorum secularium: qui se extollunt de celebratioue missarum. De catu. Quod vnus ceteri dulcius altero. Exemplo mulieris. Que dum cetera a presbytero. in sabbato sancto exultet ista angelica turba celorum flebat a sinu suo. Quam cum videret sic flentes: cogitavit quod fieret per dulcedinem caritatis et vocis. Finito sermone interrogauit quare sic fleret. Respondit. Quia recordata sum a sinu mei mortui. qui sic et ipse dulciter canebat. Tertia generatio est laycorum. Qui de sanguinis nobilitate gloriantur. O pater Ego sum de tali domo: a qua exierunt milites. Adhuc extat cassidus scripturarum. Domus nostra antiqua: Pater meus fuit signus Pandulpho. Dominus Pandulphus proximus affinis comitis Borelle. Germanus facinorosus canis veniuolos. Iohannis de la rella. frater iuratus brachii perislini nostra amicitia vbiq; diffunditur. Senes cum familia. oria Bononie cum malucis. Quis est talis? Est vnus poltronus. mortuus fame facecia. Ducis Venie. Cui dum mare sponsaret in die ascensionis. quidam rindit dum diceret. Quis sum ego. rindit Dominus regni cypri. Iterum. Quis sum ego. Rindit dominus maris. Rindit quidam Ianuensis. Dissinteria veteris. O superbia mundana. Dum vellit eum occidere quidam ciues reputarunt profano et sic euasit. Contra tales. C. flamineas contra. P. Cor. Scip. Ego enim non habens gloriam aut falsis fortune bo-

nis sed in propria veras animi virtute nobilitate hominis non existimo. et hier. ad Celatiam. Nobilitas summa est apud deum clarum esse virtutibus. Preterea superbiunt mulieres in vestibus: in nouis foris et recamaturis. Ex vna parte gerunt cultellum Ex alia pectorale. Deficit eis. Forfex cuius malleo apparerent magistre officine ferrarie. portat cornus etiam et cerudellos. Dic mihi mulier. Ad quod signum cognoscere Machari et diabolum: vestitu hitu heremitico. Certe dic Ad grifas et vngues: ita mulier ad cornua. Contra tales Salo. Vanitas vanitatum et omnia vanitas. Secundo tentat de avaricia per quam signat plaritia: et facit deus suum robam. Non curat de pauperibus. rapit aliena. Ideo glo. in plogo decretalium. xlvij. c. Honorum. Et in auten. vt iudices sui quoque suffragio. Cogitatio. Colla. ij. cupiditas est radix omnium malorum. Et quidam vulgaris. Et vna lipa apparebat macillata: omnia tamen omnium reum cupiditate: multas gentes facit viuere miserias et beatus quod totum mundum facit dolere coqueri et lamentari ipsa perfida auaritia. Contra tales Eph. v. ois auarus non habet partem in regno dei et christi. hic auarus et in futuro. quod nec per ista dicitur Pater noster. Tertio tentat: de luxuria: ex qua indicit facere illicita pater cum filia: amicus cum amico: copater cum comatre. Non est amplius verecundia publice tenere concubinas. Sinit vxor: et nutrit putana: cum manibus rubeis. Et sic perdit honores et res temporales. Salo. Qui nutrit scortum perdet substantiam. Ad propositum. Unde bene quidam dixit. Eadem pena affligitur. et qui meretricem retinet et quasi idonitum stimulat. contra tales Aug. li. 8. sicuti vitiosus O quam pua percubito hora per quam perdit vitam eterna. Quarto tentat de inuidia. Ex qua vnus inuidet alteri. Artesanus in artesans: mercator in mercator: nobilis in nobile angustiat dolet. vnus obbet et gaudet: dolet. Quod contra philosophum. ita est. Amicus se dicitur ad amicum sic ad

Dominica prima

seipm. Et xps Mat. Diliges primuz
tuuz sicut teipz. In hac ciuitate sunt
etia pctā supbia maria. paup supb^o.
Inuidia p quā mulier hortulani vult
se cōparare mulieri doctorz. Incōpas
sio vel crudelitas z duritia sup pau
pes. Virū crescūt quoridie augarie
dñoz nec deficiit pōpa. Quinto tētat
de gula sicut morz^o sc̄i blasij: O quot
sūt q̄ p morsello irēt cētū miliaria et
negarēt sc̄m frācisē. Vadunt ad bec
cariā die sabbari sūmo mane. O socie
fua mihi armū illū sūr illō epar. Ad
tabernā volūt d̄ bono auerno: o socie
faciet tibi nocumētū oclis. Dixit ille
Mel^o est h̄fe oculos. Igarbellatos q̄
non sūt. Nō custodiūt ad vigiliā san
ctoꝝ nec quadragesimā. Tales figu
rāt p esau. De q̄ Gen. xxv. Qui fratri
suo iacob vēdidit p̄mogeniturā p̄na
scutella lētis: ad min^o fuisset saturari
Similes sūt illi florētino qui comedit
p. x. dū esset in cōuiuio et comedisset
tanq̄ lupus quasi vsq̄ vomitū vidēs
offerri ranas in quantitate: z laute
coctas: quantuz ipse cupid^o erat indi
gnatus dixit. per fidē dei: si mori de
berē: partē meā volo: tm̄ comedit q̄
crepuit medius. ideo dātis. i uenit
eū in inferno. c. vi. inferni di. Vos ciues
m^o appellatis sc̄a cuz ob dānabile. gu
le vitium vt vides in pluuiā crucioꝝ.
¶ Sexto tentat de ira. Ex qua deus
z sancti vitupantur. Quia in. i. Ethi.
impossibile est indignitē operari bo
na z prouer. xvij. Ira uon habet mise
ricordiam. z Cato dicit ira impedit
animum ne possit cernere verū Exē
plum illius asculani Qui nouū gen^o
blasphemie inuenit sāguis fluxus ve
niat asine q̄ portauit xpm̄ in egyptuz
cōtra tales q̄d. Irascimini z no. pec.
¶ Septimo d̄ accidia. Ex qua stat oc
ciosus et piger vt nō possit opari bo
na extra de renū. c. nūi cū pdē. Ocioso
tas z voluptas arma sunt hostis anti
qui ad miserā aīas captiuādas. Qd̄
exēplis pz de dō ocioso qd̄ fecerit: de
Salō. de Sāfone i sinu dalile. O quot

mala sunt sup apothecas dicuntur
turpia et verba ociosa. O iuuenes qd̄
hic statis tota die ociosi. ¶ Sc̄o ten
tat ex oīstere. P̄so añ: vt hōsem deti
neata bonis inceptis. O quot sunt q̄
bonū incipiūt p dies aliquot cōtinuū
do: s; suasu diaboli cito deficiūt: Sc̄o
retro: qz conat deducē hōiem ad pec
cata preterita ad vomitum vt canis.
Tertio a dextris p p̄spitātē. Deuf.
xxiij. Incrassat^o est dilect^o me^o z re
calcitrauit vt faciat hōiem obliuisci
de deo: Vñ q̄ntus curtus. Fragilita
tis hūane nimia i p̄spis reb^o obliuio
est z ru^o. Lini^o sc̄o bello pu. ¶ ferme
em̄ sūt vt sc̄de res negligētā creent.
Quarto a sinistris p tribulatiōes. ps.
Cadēt a latere tuo mille p aduersita
tē z decē milia a dextris tuis p pros
peritatē: qz plures abutunt̄ prospe
ritate vt de dauid salomo. Quinto fur
sum: qz ex peccato supbie sue adā ten
tauit: ex quo natura humana lapsa ē.
Sexto deorsum: qz conat hōiem dedu
cere ad perditionēz eternaz. In vitis
patruz interrogauit Machariuz de
quo plus letabatur in mūdo: ridendo
rñdit. Quando mecū deduco animaz
ad infernum. ¶ Tertio principaliter
tentat in omni tempore. Et hoc quat
tuor t̄pibus. ¶ Primo in pueritia: vt
inchoet habitū vitioꝝ: inobediens pa
tri et matri. Ignorat p̄f noster. Ane.
Credo. cuz tamen teneatur sc̄re z do
cere. de conse. distin. iij. Vos ante oīa
fuit ingrati ladri. Quod h̄tra Ecclē.
vi. filij tibi sunt incurua illos a pue
ritia illoꝝ. Ad vos clamo: o patres p
quibus rationem reddetis in iudicio
¶ Secundo in iuuentute vt sequatur
concubinas: blasphemias: periurias:
vsuras. Que omnia iuuenes acq̄si
erunt a parentibus suis: Quid relin
ques i testō: o pater filio tuo: Vere lā
ceas balestras. arcus: tabuleriuz: car
tas. datos. ¶ Tertio tētat in decrepi
tate vt non attendat anime p̄rie hūis
pedem iam in fossa: z habens oculos
lippos et eat cum baculo. Contra ta

les dicitur piere. iij. Bonum est viro si portauerit iugum: ab adolescentia sua. ¶ Quarto in somnis tentat Scōz Tho. xxij. q. xlvj. arg. vi. Cū sint tria somnia. Quedaz a natura. Quedaz a deo. Quedam a diabolo. De his somnijs homines tentat: quādo in eis apparet. In collationib⁹ abbatis Moyli legitur de heremita: cui demō apparuit in forma boni angeli. Surge inquit ad laudandū deū Et aliquādo portabat ei lumen et dicebat. Nam talis submersa est: ora pro animabus illis: quia sunt in purgatorio: Tandē ostendit ei in visione celū apertū et infernū dicens Nisi iudeus fias nō intrabis celum. Iudeus factus est et dānatus. Unde caute incedendū est. Quia dicit Eccl. v. Ubi multa sōnia: tibi mltē vanitates. Et. xxxiij. c. Ecclēstastici. Multos errare fecerūt sōnia. Et. xxvi. q. vij. Nō inueniatur in te qui obse: uet somnia. Clams cōt a seculares qui fidem facile prestant. ¶ Sexto tētat i vigilis: qz habet hāc potestātē: vthare istū possit condensare. Quo facto visus deluditur. Exemplum patet puella: que oculis omnīū videbatur equa. Monachi autēz sancti macharij compatiētes ei rogauerunt patrem pro ea. Rēdit machari⁹ Oculi vestri sunt delusi: non est equa sed mulier. Unde aperuit oculos illorum. Ad quod facit exemplū illud mirabile in libro quod dicitur Forzalicium fidei. Quod in regno frācie Cum iudei maleficijs vteerentur. accidit qz quidaz iudeus factus est amicus cuiusdam ministri iusticie: quem orant: vt daret ei cor hominis xpiani fugiens velle p medicina promittēs ei. xxx. coronas auri: quod factum est Extraxit autē cora quodam xpiano: quem iusticia exigente squartarat: et dedit vroz custodiendū. Mulier autē prudens cor porci dedit iudeo p illo xpiano. Iude⁹ autē credens se habere cor xpiani: sepeliuit illd in quodā cāpo latissimo: in quo paulo post venit

magna multitudo porcor. Qui mltis tuo bella concitātes vuis non remāsit quin se occideret: iudeus captus dixit. Quod idē factū fuisset si cor hominis xpiani fuisset ibi sepultū. Hoc ideo inquit iudeus feci. qz in vigilia demon me seduxit. Et quib⁹ anima cara de tot et de tantis demon tentet noli tñ tūere: qz nō pōt nisi quantum tu vis. Uñ tho. ij. di. xxi. ar. ij. dicit. Licet demonis potētia sit maior pāte hominis: tñ quo ad aliqd nō est maior scz quo ad liberū arbitrium quod cogi nō pōt Nam homo ē dñs suorū actuum. Demon autē non. Scōm alb. super luc. tria bona sunt i demonib⁹ de quib⁹ p libito nō pōt disponere nisi tñ q̄tum a deo permittit. Prīmū naturalis existentia. Sunt enim natura pulchri: neqz q̄tum ad substantiam sue nature sunt turpiores angelis bonis: et tamē in sui natura substantia et decore nō pōt hominib⁹ apparere. Immo apparent aut in corporibus assumptis in tali deformitate: qz videntes contristantur. Ex hoc virgo noluit videre ipm in morte. Uñ Tho. supra dicit. Demon: non potuit assumere aliā formam pter serpentis qñ eam seduxit. Scōm bonū est naturalis sapientia qua vellēt cōtra nos vti oī astutia. Sed de⁹ eos non sinit: q̄ nos sua clemētia illuminat. ¶ Tertium naturalis potentia. Possent facere miranda: deludēre sensus hominis: vexare corpora: spargere aq̄s maris super terram. Turbare toram machinam: suffocare homines: ruere domos Sed deus sua bonitate non sinit: nisi q̄tum homo pōt ei resistere. Unde dicit Tho. i. par. q. cxliij. Demon semel victus ab ali quo nō amplius eū tentat: nisi ad multūz t̄pis. Et hoc duplici rōne. Primo diuine clementie qua seruos suos non patitur vexari supra vires. Scōdō ratione superbie: qz nō pōt pati qz superetur ab hoste inferiore sue nature. Ideo Mat. iij. Demon qui tentauit

Dominica prima

xpm in deserto: amplius non molesta
uit vsq; ad passionē. Ad qd facit exē-
plū illud mirabile de monacho ana-
stasio: q centū demones habuit quat-
tuor annis ad tentationē: quos post
resistentiam tantū tēpō habuit ad obe-
dientia: & subiectionē: ita q ad ei⁹ p-
ceptum fecit monasteriū p centū mo-
nachis: cū oibus officinis Aquas a lō-
ge deducētes p aque duct⁹ subterra-
neos. Et Mat. viij. de quodā demone
cū expelleret a quodā: petijt a xpo in-
gredi porcos: quasi nō ausus per se-
met ingredi. Et iob. i. De licētia dei
fuit vexatus. Qui etiā non possunt co-
gnoscere cogitationes hoīm. Unspat-
ter secundū ¶ Tertū dicitur. rē.
Ad ipm demonē debellandum sunt
quinq; remedia: que etiam sunt neces-
saria ad defensionē vnus castri ciui-
tati sue debellate ab inimicis.
¶ Primum est: succursus populoz
¶ Scdm est: prouisio munitio-
rum. ¶ Tertium est: resistentia inimicorū.
¶ Quartum est: fidelitas militum.
¶ Quintum est: sollicitudo custodie.
¶ Primū rē. Ciuitas capit ab inimi-
cis: qn desciunt milites & populi: q
eam defendant. Constantinopol. Ca-
pua. Bostina. Barra. greca. thessa-
lia. Marra peloponesum. Trabescū-
da. he ciuitates fuere capte a turcis
qz nō fuere defensate a xpianis. Re-
mediū istud opz haberi contra demo-
nes: qui pugnāt extra castrum aie
nostre. Et hoc est refugiu ofonis. Qd
ptz figura: & auctoritate. Primo figu-
ra. Exodi. xvij. De moyse orante: qn
populus pugnabat contra amalechi-
tas: qn ipse tenebat manus depressas
populus perdebat. Et qn tenebat al-
tas vincebat. In signū q oratio est vi-
ctoria contra inimicos. Scdo auctori-
tate Mat. ix. hoc genus demonioz
in nullo pōt exire nisi in oratione & ie-
iunio. Que ofo debet fieri tribus ge-
nerib⁹ psonaz. Primo. iesu xpo qui ē
aduocat⁹ apd pat⁹ rē plero. ad Eust.
Itaq; omni auxilio desitutus ad ies-

sum tacebā. pedes rigabā lachrimis
crine tergebam. Scdo marie. Ber. Ir-
periculis: in angustijs: in reb⁹ dubijs
mariam cogita: mariā iroca: nō rece-
dat ab ore tuo: non recedat a corde.
Tertio omnibus sanctis. Job. v. Uo-
ca ergo si est qui tibi rñdeat: & ad ali-
quem sanctorū puertere. ¶ Secundū
rē. Ut bombarde schioperi. passana:
lāu. saroborant. erchibus. balestri.
Istud remedium extra demonē: est hu-
miliatio sui. Un est q ples nō se corri-
gunt: quia nō se cognoscāt. Lac. i. c. i.
hec enī prauitatis est causa: ignora-
tio sui. Antonius vidit totum mūdū
laqueis plenum dixit O quis poterit
vitare istos: & respōsum est. Antoni so-
la humilitas. Et dauid de seipso hu-
miliatus sū. & liberauit me Diabol⁹
est superbus et humilitatē abhorret.
Unde dicit diabolus antonio. Si tu
vigilas: ego non dormio. Si ieiunas:
ego cibum nō capio: in sola humilita-
te me superas. ¶ Tertū ē. rē. Istud
est meditatio passionis xpi. ij. Paral.
xx. Cū ignoram⁹ quid agere debeas:
mus hoc solum habemus residui: vt
oculos nros dirigamus ad te. Sic.
Si passio xpi ad memoriā reducīt
nihil ē a deo durū quod non equo ani-
mo tollerēt. Figura de Marath suis
uio Exo. xi. ¶ Quartū est. Fidelitas
Ephē. v. In omnibus sumentes scutu
fidei Qd signat in quodā fidelit⁹ nota-
rio apud constantinopolim. De quo
legitur Qd cū qd am inagus duxisset
eum ad quēdā locum vbi stabat mari-
ma multitudo demonū: vnus eoz in
throno sedens interrogauit si seruus
suis vellet eē. At ille signauit se dis-
cēs. Ego sū seru⁹ sancte Trinitatis.
Audito hoc noīe Trinitatis & viso
signo crucis: oēs diaboli fugerunt.
Cum isē ad ecclesiam sancte sophie
iuisset: imago xpi que ibi erat oculos
vertebat ad ipm quocunq; iret: ac si
ipso facto diceret christus. Quia con-
fessus es me coram dyabolis in ter-
ris: ego confitebor te corā patre meo

in celis. Quintum est rē. Ut quan-
do sunt bone vigilie. Clamādo de tur-
rione fac bonā custodiā de turre infe-
riori. Istud remedium: est assidua bo-
na operatio. Hiero. de conse. dist. v.
Nunq̄. semper aliquid boni facito:
vt diabolus te semper inueniat occu-
patum.

¶ Feria secunda prime
hebdomade. xl.

¶ De iudicio vniuersali.

Ibunt hi in sup

placium eternum: iusti au-
tem in vitam eternam.
Mathei. xxv. ca. Secundum senten-
tiam aug. Si aliquis esset qui de to-
ta scriptura nichil aliud sciret nisi so-
lum presentem lectionem hoc solum
sufficeret sibi ad salutem. Ideo quis
in ipsa continetur bonum et malum:
saluatio et perditio hominis. Cuz ve-
nerit inquit euangelista filius hoīs
in maiestate sua et omnes angeli cuz
eo: congregabuntur ante euz omnes
gentes. Scdm Tho. in. iij. di. xlvj.
Duplex est iudicium quo homo iudi-
catur. Unum particulare: in quo iu-
dicatur fm opera sua. De quo Eccle-
siastici. xli. hoc iudicium a deo omni
carni. ⁊ Apo. xiiij. Opera enim illo-
rum sequuntur illos. Aliud est vniuer-
sale: de quo hodie fit mentio. In quo
congregabuntur omnes gentes ante
iudicem: boni et mali. Et quia vt ha-
bet phūs. iij. topicorum. Inest deo ius-
ticiaz facere. Ideo cui liber dabit qd
suum erit. hic est ille equissimus iu-
dex qui facta nostra omnibus notifi-
cabit. Naū. iij. Renelabo pudēda tua
in facie tua: ⁊ ostēdam cunctis genti-
tibus ignominiam tuā. Ecclesia. Liber
scriptus proferē in quo totū continē
vnde mundus iudicetur. Iudex ergo
cuz sedebit: quicquid latet apparebit
nil inultum remanebit. hic est qui ra-
tionem exiget de aia nostra. Ideo scri-
ptura Deutero. iij. Custodi teneip-

sum. ⁊ animā tuam sollicitate. hic est
qui rationē exiget de tempore. Eccle-
siastici. vi. Fili conserua tempus ⁊ de-
clina a malo. Conserua tēpus. qz bre-
ue. i. ad cor. vij. Tempus breue est.
De qua in. iij. phisi. Nichil habemus
de tēpore. nisi nunc. i. presens tēpus
quia preciosum. Ber. Nichil precio-
sius tempore. Cuz venerit inquit fili-
us hominis. cōgre. ante eū oēs gētes
Boni ⁊ mali. Bonis dicet verbuz sa-
lutis. Venite bñdicti p̄ris mei possi-
dete vobis paratum regnum a con-
stitutione mundi. Malis dicet ver-
buz perditionis. Ite maledicti in ignē
eternuz. Vñ dicunt assumpta verba.
Ibunt hi in supplicium eternū De quo
iudicio tria sunt videnda.

¶ Primum: verificationis.

¶ Secundum ordinationis.

¶ Tertium consumationis.

¶ Circa primū. Querit̄ dubitā vtruz
iudiciuz vniuersale sit futuruz. ¶ Ad
hoc due opinionēs fuere. Una ē qz nō
Altera qz sic. P̄ria qz non sic pbat. Iu-
sticia requirit qz vna res semel bene
iudicata: bis non iudicetur: vt p̄z. ff.
de officio p̄oris. l. Observādū. Et. ff.
de iudicijs in. l. iudex. ⁊. xxx. q. v. c.
Judicatē. Ad p̄positū. Deus est iust⁹
iudex cū hoīez iudicet in morte. iuxta
illud Apoca. viij. Opera em̄ illoz se-
quūt illos. Ideo itez non debet iudi-
care in vniuersali iudicio. Unde Na-
uz primo. Nō iudicat de⁹ bis in idip-
suz. Ex hoc fundamento Saducei mo-
ri sunt ad negandum resurrectionem.

¶ Alia opinio dicit qz sic. Quia ho-
diernuz euangelium loquitur de hoc
Ad hāc officialitatē r̄ideo fm Tho.
s. Tho. in. iij. di. xlvij. Et magistrum
in. iij. di. xlvij. ⁊ alex. iij. dist. xlvij.
Et Bon. in. iij. di. eadem ponit hanc
cōclusionē. Quod iudicium vniuer-
sale omnino est futuruz. Que p̄batur
rōibus auctoritatibus. Rōne triplici

¶ Primo. ratione diuine iusticie.

¶ Secōdo: ratione diuine sapientie.

¶ Tertio: rōe p̄fectionis humane ns

diij